

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Протоловський Р.М.

« »

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»**

**для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»
на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня)
молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра**

Схвалено вченою радою факультету ДКМТФ
Протокол №1 від 27 січня 2021 р.

Голова вченої ради
факультету ДКМТФ

проф. І.А. Юхименко-Назарук

Схвалено навчально-методичною комісією факультету ДКМТФ
Протокол №1 від 27 січня 2021 р.

Голова навчально-методичною комісії
факультету ДКМТФ

доц. О.Р. Савченко

Голова фахової атестаційної комісії

проф. І.А. Юхименко-Назарук

Розробники: проф. Юхименко – Назарук І.А.
доц. Микитин Т.М.
доц. Поляк К.Ю.

Програма фахового випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 073 "Менеджмент" на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / розробники: проф.Юхименко-Назарук І.А., доц.. Микитин Т.М. доц. Поляк К.Ю. – Рівне: РДГУ, – 2021. – 9 с.

Розробники:

Юхименко-Назарук І.А., професор, доктор економічних наук, декан факультету ДКМТФ.

Микитин Т.М., доцент, кандидат технічних наук, завідувач кафедри менеджменту

Поляк К.Ю., доцент, кандидат економічних наук кафедри менеджменту РДГУ.

Рецензент:

Дейнега О.В., професор, доктор економічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ

Програма вступного іспиту з менеджменту для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки у навчальному закладі, зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (протокол №1 від 12 січня 2021 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	4
1 Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Функції менеджменту.	4
2 Історія розвитку менеджменту.	5
3 Сутність комунікацій і їх роль у системі управління організацією.	5
4 Комунікаційний процес, його елементи та етапи.	5
5 Місце управлінських рішень у процесі управління.	5
6 Сутність, завдання і принципи планування. Види планування та їх взаємозв'язок.	5
7 Розроблення загальної та функціональної стратегії організації.	6
8 Види організаційних структур.	6
9 Формування підрозділів організаційної структури.	6
10 Сутність і роль мотивування.	6
11 Типи мотиваційних теорій.	6
12 Види управлінського контролю.	6
13 Сутність і етапи контролювання. Процес контролювання поведінки працівників.	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	8
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування з конкурсного предмету «Менеджмент» складено на основі програми навчальної дисципліни «Менеджмент», яку вивчають студенти економічних спеціальностей у відповідності до Державного стандарту освіти з спеціальності «Менеджмент».

Вступне випробування з конкурсного предмету «Менеджмент» для вступників на здобуття ступеня «Бакалавр» має на меті перевірку рівня знань, умінь та навичок вступників з менеджменту.

Мета фахового випробування – виявлення рівня знань та вмінь за напрямками професійної діяльності бакалавра з менеджменту, перевірка здатності вступника до системного мислення, уміння диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання програмного матеріалу, що є необхідним для успішного опанування дисциплін за програми підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" зі спеціальності 073 «Менеджмент».

Вступник повинен знати:

- сутність понять “менеджмент”, “маркетинг”;
- особливості та класифікацію функцій менеджменту;
- сутність і види планування;
- види контролю і систему контролювання на підприємстві;
- етапи та елементи комунікаційного процесу;
- технологію прийняття управлінських рішень;
- критерії ефективності організаційної діяльності;
- особливості управлінської праці.

Випускник повинен вміти:

- оцінювати організаційні структури управління;
- формувати організаційні структури підрозділів апарату управління;
- розробити загальну стратегію розвитку організації;
- формувати ефективний мотиваційний механізм на підприємстві;
- використовувати у практичній діяльності різні методи прийняття управлінських рішень;
- здійснювати комунікаційний процес в організації;
- здійснювати підбір та оцінювання кадрів апарату управління.

Програма фахового випробування побудована у відповідності до вимог, які висуваються до підготовки бакалавра та охоплює питання, що в рамках Освітньо-професійної програми визначають наявність у випускника здібностей виконувати функції, визначені Освітньо-кваліфікаційною характеристикою: аналітичну, обліково-статистичну, організаційну, контрольну, інформаційну, а також умінь аналізувати нормативні документи, розробляти рекомендації щодо їх впровадження, тощо.

Допуск вступників до фахового випробування здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, який засвідчує особу (паспорта, приписного свідоцтва тощо).

Вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ.

Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань; заміна завдань не дозволяється.

Вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань.

Під час вступного випробування не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами.

Запис відповіді на екзаменаційні завдання здійснюється в аркуші усної відповіді, під якою ставиться підпис вступника та членів фахової атестаційної комісії.

Вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються. За наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного вступного випробування (випробувань) з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань.

Перескладання вступних випробувань не дозволяється.

Оцінювання відповіді вступників на вступному екзамені здійснюється членами предметної комісії, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою оцінок від 1 до 200 балів. Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, уміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та рішення щодо розв'язання таких проблем.

Термін підготовки вступника до проведення фахового випробування 0,5 год.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Функції менеджменту.

Сутність і завдання менеджменту. Зв'язок менеджменту з іншими науками. Організація як соціотехнічна система і об'єкт менеджменту. Роль менеджерів в системі управління. Види менеджменту. Сутність, особливості та класифікація функцій менеджменту. Взаємозв'язок загальних і конкретних функцій. Процес реалізації конкретних функцій менеджменту через загальні. Специфічні особливості трудової діяльності менеджерів.

2. Історія розвитку менеджменту.

Генезис і еволюція менеджменту. Школа наукового управління. Школа раціональної бюрократії. Школа адміністративного управління. Поведінкова школа. Школа людських ресурсів. Школа науки управління. Школа людських стосунків. Новітні управлінські концепції.

3. Сутність комунікацій і їх роль у системі управління організацією.

Сутність комунікацій і їх роль у системі управління. Характеристика комунікаційного процесу. Застосування технічних засобів у комунікаціях.

4. Комунікаційний процес, його елементи та етапи.

Елементи комунікаційного процесу. Етапи комунікаційного процесу. Модель комунікації. Вербальні та невербальні комунікації. Фактори які впливають на вибір комунікаційного каналу. Пропускна спроможність комунікаційного каналу.

5. Місце управлінських рішень у процесі управління.

Характеристика управлінських рішень. Механізм управління виробничим процесом. Прийняття рішень. Типи управлінських рішень та методи прийняття управлінських рішень.

Типи управлінських рішень за функціональним призначенням, за змістом, за часом дії, за напрямом впливу, за способом прийняття, за методом підготовки. Діагностика управлінської проблеми. Метод розумової атаки, конференції ідей, номінальної групової техніки.

6. Сутність, завдання і принципи планування. Види планування та їх взаємозв'язок.

Принципи планування. Стратегічне планування. Тактичне планування. Оперативне планування. Генеральний план. Загальнокорпоративний середньостроковий план, стратегічні плани окремих ділових одиниць, загально корпоративні плани поточної діяльності, плани - програми.

7. Розроблення загальної та функціональної стратегії організації.

Формулювання місії і цілей організації. Характеристика загальної стратегії організації. Маркетингова стратегія. Стратегія виробництва. Фінансова стратегія.

8. Види організаційних структур.

Лінійна організаційна структура. Функціональна організаційна структура. Лінійно - функціональна організаційна структура.

9. Формування підрозділів організаційної структури.

Департаментизація. Визначення кількості підрозділів. Норма керованості.

10. Сутність і роль мотивування.

Мотивація. Мотивування. Мотив. Потреба. Стимули. Елементи мотиваційного процесу.

11. Типи мотиваційних теорій.

Змістові мотиваційні теорії. Процесуальні мотиваційні теорії. Зміст матеріального стимулювання праці. Класифікація факторів, які визначають системи матеріальних стимулів праці.

12. Види управлінського контролю.

Фінансовий контроль. Маркетинговий контроль. Виробничий контроль.

13. Сутність і етапи контролювання. Процес контролювання поведінки працівників.

Етапи контролювання в організації. Модель процесу контролювання

Типи поведінки працівників під час здійснення процесу контролю. Організаційна культура

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200 – бальною шкалою. Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність категорій менеджменту. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.

II рівень- середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник здатний правильно і глибоко розуміти суть питання матеріалу, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, вміє узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.

IV рівень – високий. Передбачає правильне і глибоке розуміння суті питання матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, чіткість і логічність висловлювання, вміння узагальнювати та аргументувати засвоєний теоретичний матеріал.

**Таблиця відповідності
рівнів компетентності значенням 200 – бальної шкали оцінювання
відповідей вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий нерозуміння суті матеріалу, невміння узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.	1-99	незадовільно
Середній правильне розуміння суті питання матеріалу, якщо при цьому допускаються окремі неточності у застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних завдань.	100-149	задовільно
Достатній правильне і глибоке розуміння суті питання матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, вміння узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.	150-179	добре
Високий правильне і глибоке розуміння суті питання матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, чіткість і логічність висловлювання, вміння узагальнювати та аргументувати засвоєний теоретичний матеріал.	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент: Посібник.-К.:Академвидав, 2003.-464с.
2. Рудінська О.В., Яроніч С.А., Молоткова І.О. Менеджмент: Посібник.-К.:Ельга Ніка-Центр, 2002
3. Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти.-К.: «Магнолія плюс», Львів: «Новий світ» - 2000; 2003-336 с.

4. Стеценко І.Т. Основи менеджменту: Хто такий менеджер: Навч.посібник. – К.: Видавництво А.С.К., 2004.-224 с.
5. Крамаренко В.Н. Менеджмент: Навчальний посібник – К.:ЦУЛ, 2000.-248
6. Дикань Н.В., Борисенко І.І. Менеджмент: Навч.посіб. – К.: Знання 2008.-389с.
7. Осовська Р.В. Основи менеджменту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Кондор», 2003.-556 с.
8. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007.- 416с.
9. Дудар Т.Г., Волошин Р.В. Основи менеджменту. Навчальний посібник.- Тернопіль: Економічна думка, 2005.-146 с.
10. Діденко В.М. Менеджмент: Підручник.- К.:Кондор, 2008.-584 с.
11. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене.- К.: «Кондор», 2008.-664с.
12. Баєва О.В., НАвальська Н.І., Згамат-Лозинська Л.О. Основи менеджменту: практикум: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007.-524с.
13. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник.- К.: Академвидав, 2003.- 416с.
14. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник.- 2-ге вид., переробл. і доп.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 490с.
15. Ларта. Дж. К. Менеджмент. Учебник. – М.: ПБОЮЛ Григорян А.Ф., 2002.- 264с.
16. Хміль Ф.І. Основи менеджменту. Підручник.- К.: Академвидав, 2003.- 608с.
17. Л.В.Вагабенова, О.В.Сердак. Організація праці менеджера. Підручник. – 2-ге видня, перероб. та доп.- К.: ВД «Професіонал», 2007.-416с.
18. Туленков М.В., Чувардинський О.П. Сучасний менеджмент: Навч.посібн. К.: Ук-кий центр політичного менеджменту, 2008.- 376с.
19. Чайка Г.Л. Організація праці менеджера: Навч. посіб.- К.: Знання, 2007.- 420с.
20. Виноградський М.Д. Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент організації: Навч. посібник для студентів екон.спец. вузів.- К.: «Кондор», 2004.- 598с.
21. Гуменюк В.І. Менеджмент організації: навч.посіб. – К. : Знання, 2012.- 503с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. <http://log-in.ru/books/menedzhment-uchebnik-abchuk-v-a-menedzhment/>
2. <http://www.aup.ru/books/m1129/>
3. <http://www.aup.ru/files/m1129/m1129.pdf>
4. <http://robotlibrary.com/book/349-osnovy-menedzhmenta-vesnin-rv.html>
5. <http://uchebnik-online.com/132/947.html>
6. http://4du.ru/books/knigi_po_menedzhmentu/menedzhment_kak_vid_upravlencheskoy_dey_atelnosti_uchebnoe_posobie.html
7. <http://bibliotekar.ru/biznes-29/>
8. <http://rghost.ru/48238294#>
9. http://www.dolit.net/author/2888/ebook/9031/utkin_e_a/kurs_menedjmenta_uchebnik_dlya_vuzov/read/23
10. <http://www.klex.ru/8ej>
11. http://thelib.ru/books/leonid_basovski/menedzhment-read.html
12. <http://studentam.net/content/view/543/63/>
13. <http://www.alleng.ru/d/manag/man293.htm>
14. <http://studentam.net/content/view/545/63/>
15. <http://eprints.kname.edu.ua/4532/1/%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BC+.pdf>